

nici III. razreda na glavnem (ne koroškem) kolodvoru, v Narodnem domu in v Unionski pivovarni (pri Götzu); dne 2. decembra pa od 10. do 15. ure samo v Unionski pivovarni.

Izkaznice za nečlane.

Posamezne osebe, ki niso člani nobenega društva, se naj ne obračajo po izkaznice na pripravljajni odbor v Maribor, temveč se naj zglasijo za nje pri županstvu ali pa pri kakem društvu svojega bivališča.

Vsem društvom!

Društva naj si sami prisrskajo v primeri velikosti table z označbo imena in kraja za slavnostno povorko.

Narodna Odbrana.

Vsa društva, ki so dobila svoječasno poziv za pristop k Narodni Odbrani, naj pošljejo svojega delegata na ustanovni občni zbor, ki se vrši ob pol 16. uri v veliki dvorani Narodnega doma, brez ozira na to, če so svoj pristop že prijavila ali ne.

Pristopnice z društvenim žigom, podpisane od društvenega predsednika in tajnika, naj prinesejo odposlanci s seboj. Pristopnice se bodo dobivale tudi na ustanovnem občnem zboru.

Pripominjamo, da bo vsako društvo, ne glede na število svojih članov, plačalo letno članarino Din 12.—.

Če so Vam znana kakšna društva, ki še niso dobila poziva za pristop k Narodni Odbrani, oziroma na proslavo, jih opozorite, da naj se tudi njihovi zastopniki udeležijo proslave in ustanovnega občnega zbora Narodne Odbrane.

NAŠA DRUŠTVA

Prosvetna zveza v Mariboru naroča vsem društvom, naj vpišejo na doposlane izkaznice ime udeleženca ter ime in kraj društva. Izkaznic se poslužijo udeleženci občnega zbora in slavja desetletnice obstoja države in zavzetja Maribora in uživajo četrtinsko vožnjo po železnici. Na vstopni postaji prosijo, naj se jim na podlagi izkaznice vozno karto žigosa z mokrim žigom železnice. Pred odhodom iz Maribora pa si naj dajo vsi udeleženci legitimacije žigosati z žigom Narodne obrane marib. oblasti. Na vstopni postaji plača vsakdo polovično karto do Maribora, brezplačni povratek pa Vam zajamči od Narodne obrane v Mariboru potrjena legitimacija.

Orlovskim odsekom in orliškim krožkom! Orlovska podzveza v Mariboru je te dni razposlala izkaznice za četrtinsko vožnjo za proslavo 1. decembra v Mariboru na odseke, kateri so poslali prijave. Odseki so jih prejeli tudi skupno za orliške krožke. Odseki in krožki, ki še niste poslali prijav, storite to čimprej!

Sv. Anton v Slov. gor. Dne 25. novembra se priredi v novem Društvenem domu pevski koncert, združen s ponavljanjem petdejanske igre s petjem »Mala pevka«. Vsi prijatelji lepe pesmi in poštene zabave iskreno povabljeni!

Ljutomer. Prosvetno društvo vprizori 25. novembra in 2. decembra Finžgarjevo igr »Veriga«. Pridite v obilnem številu!

Veržej. Dekliška zveza priredi dne 8. decembra v Marjanišču lepo proslavo Brezmadežne s slavnostno akademijo, govorom

in gledališko igro »Ukradeni biseri«, ki tako ganljivo slika pomoč in varstvo naše nebeške Matere nad onimi, ki jo stanovito častijo. Častilci Marijini, pridite v obilnem številu! Začetek popoldne takoj po večernicah.

Središče ob Dravi. V času, ko je glavno delo na polju končano in se začnejo ljudje zapirati v hiše, tedaj tudi naš Društveni dom oživi. Vsa društva začnejo zopet prav živahno delovati. Vršili so se že občni zbori, ki so pokazali ogromno delo, ki so ga vršila društva v pretečeni poslovni dobi. Izobraževalno društvo si je izvolilo novega predsednika č. g. Andreja Stakne, ki je ob enem duhovni voditelj vseh naših društev. Orli so hoteli obdržati bivšega predsednika br. Jankota Štamberger, ki že več let vodi odsek. Ljudski oder je tudi volil bivšega predsednika g. Franca Ploha, režiser pa je gospod Matija Hriberšek, ki že pet let vrši z razumevanjem in veliko požrtvovalnostjo to težavno službo. Da pa bo imlo naše delovanje v društvih več uspeha, smo dne 4. novembra obnovili posvetitev vseh društev presv. Srcu Jez. Pomenljivo je bilo, ko se je vsa društvena družina zbrala pred prestolom svojega Kralja, da mu obnovi posvetitev. Večjo dvorano so malone zasedli društveniki. Oder smo spremenili v kor, dvorano pa v lično kapelico z oltarčkom Srca Jez. V kratkem, a ljubkem sporedu smo se vnovič posvetili Kristusu, svojemu Kralju in prosili blagoslova pri našem delu v društvih. Tako pa gremo v zaupanju na božjo pomoč na novo delo. Zanašamo pa se tudi na pomoč naših prijateljev, ki nam je še nikdar niso odrekli, kadar smo potrkali na njih blaga srca!

Središče. Ljudski oder v Središču vprizori v nedeljo, dne 25. novembra, zanimivo žaloigro v šestih dejanjih »Žrtve spovedne molčečnosti«. Začetek ob 7. uri zvečer. — Odbor.

Grize pri Celju. Orliški krožek priredi v nedeljo, dne 25. novembra, ob štirih popoldne v dvorani gospe Amalije Piki igro v petih dejanjih »Na Osojane«. Vsebina je vzeta iz domačega kmečkega življenja, zato pridite pogledat od blizu in daleč!

Vojnik. Tukaj se vrši proslavitev desetletnice ujedinjenja Slovencev, Hrvatov in Srbov v nedeljo, dne 2. decembra 1928, ob treh popoldne v posejilnični dvorani. Na sporedu je: petje, govor in drama v treh dejanjih »Kajna«, katera nam opisuje življenje primorskih Slovencev pod Italijo iz leta 1922. Zato ste vabljeni, da se prireditve udeležite vsi do zadnjega!

Dramlje. Tukajšnji Orel je ustanovil lastno knjižnico, katera posluje redno vsako nedeljo in sicer po rani sv. maši ter popoldne po večernicah, nakar se uljudno opozarja vsi prijatelji dobrega čtiva. Dana Vam je prilika, krajsaj si dolge zimske večere z lepo knjigo. Oglasite se torej v kaplaniji, kjer se Vam bo z veseljem postreglo s knjigami. Bog živi!

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Dne 26. do 28. novembra se vrši v Društvenem domu pri Sv. Križu telovadni in prosvetni tečaj za Šmarkos-rogško orlovsko okrožje. Povabljeni so prav posebno tudi fantje od St. Petra na Medvedovem selu in od Podčetrtka. Tečaj se začne ob 9. uri dopoldne. Za prenočišče bo preskrbljeno. Torej fantje na veselo svidenje! Bog živi! Ob prilike posvetitve presv. Srcu Jez. družine Drogenik pri Sv. Križu se je nabralo za novo bogoslovno 145 Din.

Pljučne bolezni so ozdravljive. O tem Vas pouči brošurica izvedenega zdravnika. Pišite takoj na naslov: Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24, in prejeli boste to brošuro brezplačno. Ob enem Vas opozarjamo na današnjo prilogo!

NOVICE

Duhovniške spremembe. Za kaplana k Sv. Petru pod Sv. gorami pride Štefan Stiper, za prvega kaplana v Slov. Bistrici Ivan Šolinc, za drugega kaplana istotam Franc Klasinc.

Slovesna otvoritev nove okrajne ceste v Kamnici pri Mariboru. Prav izredna slovesnost se je obhajala v nedeljo, dne 18. novembra, v Kamnici pri Mariboru. Otvorila in blagoslovila se je nova okrajna cesta, ki vodi iz Vrbanove ulice mimo Racerjevega dvora in gostilne Lorenčič skozi Kamnico do državne (sedaj oblastne) dravske ceste pri gostilni Kopriva. Okrajni zastop je prejšnjo občinsko cesto tako preuredil, da je to sedaj ena najlepših cest v okraju. Preložil se je Nunski hrib, cesta se razširila in tlakovala debelo s prodcem itd. Blagoslovitev ceste je izvršil domači gospod župnik Božiček v spremstvu gospoda kaplana. Imel je lep nagovor, v katerem je opisal veliki gospodarski pomen nove ceste. Pri gostilni Kopriva je domači župan gospod Vračko pozdravil zastopnike okrajnega zastopa, poslance in sreskega poglavarja g. dr. Ipavica. Omenjal je, da imata največ zaslug, da se je ta prepotrebna cesta zgradila, gerent dr. Veble in poslanec Žebot. Odgovoril je g. dr. Veble. Cela pot in vse hiše so bile okrašene. Na stotine ljudstva iz okolice in iz Maribora je korakalo pod vodstvom godbe. Vsi priznavajo, da možje SLS povsod, kjer delujejo v javnih korporacijah, delujejo za blagor ljudstva in za gospodarski napredek naših krajev.

Jih že glava boli — kujavci! Demokratski in radičevski narodni poslanci se kujajo in nočejo v narodno skupščino. Hočejo pa seveda za svoje nedelovanje plačo. Nekaj časa se jo vlekli v Beogradu. Sedanji skupščinski predsednik je pa odločil, da ne da dnevnice takim poslancem, ki ne delajo. S tem so bili prizadeti vsi radičevski in pribečevičevski poslanci. Nekaj časa so se delali prav korajžne. Zdaj pa jih že glava boli! Oni, ki jih ti gospodje smatrajo za svoje zveste, so dobili te dni pisma, v katerih prav jokajoče prosijo, naj prispevajo za poslance, ker je njih familija ogrožena. — Mi nimamo nič proti temu, če demokratska stranka svoje poslance, ki se doma kujajo, sama plačuje. Povemo le to, da so s svojim kujanjem ti poslanci ogrožali ne le eno familijo, ampak celo državo! No, če jih bo to spametovalo, ko bodo videli v lastni stranki odpor proti svoji razdiralni politiki, ker tudi najtrdnjejši liberalci v ta namen nočejo prispevati, potem bodo kmalu ozdravili in opustili — svojo kujavost.

Malgajeveci! Naš general Majster Vas kliče, da prisostvujete dne 1. decembra t. l. manifestaciji v Mariboru in da praznujete deseto obletnico Vaše zmage v Velikovcu proti moč-

nejšemu in bolje oboroženemu sovražniku. Tovariši! Nadam se, da se bode v polnem številu odzvali pozivu, v tej nadi Vam kličem: Na svidenje 1. decembra v Mariboru! Kraj zbirališča: Narodni dom v Mariboru od 9. do pol 10. ure dopoldne. R. K.

Smrt železničarja med odbijači. V nedeljo, dne 18. t. m., se je smrtno ponesrečil na mariborskem koroškem kolodvoru komaj 43letni strojni kurjač Jakob Fistič. Pripravljal je luč na železniškem stroju. Iz nasprotne strani se mu je bližala pri premikanju lokomotiva. Strojevodja premikalne lokomotive ni videl Fističa in ta ne bližajoče se smrtno nevarnosti. Fistič je prišel med odbijače obeh strojev in ti so ga stisnili pri prvem sunku tako silovito, da je obležal pri priči mrtev.

Naredno gledališče v Mariboru pripravlja vprizoritev »Sv. Frančiška«, nabožne igre v večjem stilu. V tej igri nastopajo velike množice ljudstva, ki igrajo zelo važno vlogo. Brez teh množic je igra nevprizorljiva. Zato prosimo tem potom vse ljubitelje oderske umetnosti, ki so voljni omogočiti to delo na našem odru in pomagati k čim lepšemu uspehu s svojim sodelovanju, da se javijo čim prej gđ. blagajničarki narodnega gledališča. Dobrodošli vsi: moški, ženske in otroci. V časopisju bo objavljeno, kedaj se začnejo vaje.

Tatvina. Dne 15. t. m. je v Orlici pri Ribnici na Pohorju hlapcu g. A. Grögla nek doslej še neznan izumorič pokradel obleko njegove hčerke, nekaj oblačilnih predmetov žene in nekaj moškega perila. Isto pot je bilo tega dne pokradene nekaj obleke v Hudemkotu pri čevljarju g. P. Perkliču. Dejstva se sumijo cigani, ki so se tisti čas vlekli iz Vuhreda proti Ribnici. Slične vrste pritepenstvo je pri nas res skrajno predržno. V spomladi so se klatili tod nadležni elementi iz Hercegovine. Da so prosili pomoči kot po požaru prizadeti, bi jim nihče ne zameril. Saj naše vrolo ljudstvo rado pomaga, koder je resnična sila. Preveč vsiljiv in predrzen nastop pa tudi nam ni po volji. Tako so nekega dne trije od teh pogorelcev silili revno žensko, da jim mora dati 50 Din. Kje jih naj uboga vzame? Ko jim slednjič podari, kar je premogla, nekaj jajc, so ji predrzni vsiljivci kar na svojo roko iztresli iz lonca, kar je kuhala ter si dejali kuhat podarjena jajca. In taki potuhnjenci si drznejo potem še usmiljenosti od poštenih ljudi.

NEVAREN VLOMILEC POD KLJUČEM.

V Meljskem dvoru v Mariboru je zasačila mariborska policija 23letnega ptička Jakoba Zvera iz Okoslavcev pri Ljutomeru, brezposelnega delavca. Fant ima za seboj prav čudno življenje. Zasleduje ga prvič marib. okrožno sodišče radi nastopa petmesečne ječe, na katero je bil obsojen radi neke tatvine iz leta 1927; zasleduje ga orožniška postaja v Ivanj-kovcih, ker je dne 18. aprila odnesel

posestnici Veroniki Sagaj ženske obleke in nekaj gotovine; Mariji S., posestnici v Banovcih, in Mariji K. iz Veržeja je odnesel raznega drobiža (čevlje, obleke, uro z verižico, meso itd.). Radi tega ga zasleduje orožniška postaja v Križevcih. — Dne 12. aprila je odnesel iz veržejskega kolodvorskega skladišča žensko in moško kolo znamke »Puch« v skupni vrednosti 3300 Din. — Tudi se je prikradel v veržejski salezijanski zavod ter odnesel cel kup predpasnikov in obrisač ter jedilnega orodja. Zasleduje ga torej tudi orožniška postaja v Veržeju. — Orožniška postaja v Radencih ga tudi išče, ker je iz tamošnje Voglerjeve kleti odnesel 15 l vina, 3 litre žganja in nekaj steklenic v skupni vrednosti 420 Din. — Ravno tako je Jakob Zver slabo zapisan pri malonedeljskih orožnikih. Tukaj je bil namreč ukradel dne 29. avgusta Francu G. iz zaklenjene o-mare 800 Din gotovine ter delavsko knjižico nekega Franca Simoniča in se je pozneje izdajal na to ime. Pozneje si je nabavil novo delavsko knjižico ter ponaredil na njej štampljko občinskega urada v Lahoncih. — Razen tega je hodil po Prlekiji in Slovenskih goricah iz kraja v kraj ter s pomočjo neke skrivnostne igle izvaljal lahkovernim kmetom večje svote denarja. Na ta način je zaslužil do 3000 Din. — Mariborska policija pa sumi, da je Jakob Zver vlomil v noči od 9. do 10. oktobra v gostilno pri »Zelenem travniku«, kjer je izginilo prekajenega mesa v vrednosti 680 Din ter 17 litrov vina. Tudi je osumljen vloma v Nekrepovo gostilno, o čemer smo že svojčas poročali. — Na vesti ima tudi vlom v Cogetincih v Slov. gor., kjer je odnesel nekaj obleke, perila in pa eno zlato žensko uro ter moško uro. Orožništvo pri Sv. Antonu v Slov. gor. ga sumi, da je izvršil dne 21. avgusta t. l. roparski umor nad Viktorjem Podplatnikom, 18letnim sinom znanega trgovca in mesarja Podplatnika pri Sv. Tomažu, v znanem obcestnem gozdu Bukovci med Benetkami in Koračiči, ko se je vračal na kolesu iz Ljutomera, kamor se je bil podal po očetovem naročilu in po kupčijskih poslih. O omenjenem umoru smo svoj čas obširno poročali.

Ujeti ptiček priznava samo tatvine v Banovcih, Cogetincih, Mali Nedelji in Veržeju. Odločno pa taji vse druge tatvine in pa roparski umor nad Viktorjem Podplatnikom. Pravi, da je izgubil mater, ko je imel 3 leta, oče pa da je padel v svetovni vojni. Ko mu je bilo 16 let, je prišel v poboljševalnico v Messendorfu pri Gradcu. Zadnje čase pa je hodil okoli po svetu brez posla in zaslužka — žalosten primer usodepolnih posledic zanemarjene vzgoje.

Zadnji slovenski list na Goriškem zatrt. Italijanski fašisti so ustavili zadnji slovenski list na Goriškem: »Goriško stražo«.

Fašist ustrelil duhovnika-jezuita. V mestu Metz na Nemškem je bil ustreljen italijanski jezuitski duhov-

nik Pacavadossi. Ker je nastopil umorjeni večkrat proti fašistom, ki bivajo v tem nemškem mestu, je upravičen sum, da je zagrešil ta zločin kak fašist.

BRUHANJE OGNJENIKA ETNE.

Ze zadnjič smo poročali o grozni nesreči, ki je zadela največji italijanski otok Sicilijo. Ognjenik Etna je začel bruhati in je povzročil z dosedanjimi izbruhi to-le ogromno škodo: Iz raznih ognjenikovih žrel prihrula lava je uničila popolnoma 980 ha najbolj rodovitne in z vso skrbjo obdelane zemlje. Četrtna tega ozemlja je bila zasajena s trto, ostalo so bili vrtovi in njive. Največjo škodo je napravil izbruh na njivah in vrtovih.

Mesto Mascali, ki je imelo 10 tisoč prebivalcev, je uničeno. Od 800 poslopij stoji še samo 50 hiš in to one, katerih se je lava le slučajno ognila. Uničena poslopja cenijo na 22 milijonov lir. Na 6 milijonov lir računa škodo na cestah, 3 milijone odpade na mostove in 5 milijonov škode je na razdrtem železniškem tiru. Je moralo biti nekaj nepopisno groznega, ko se je valila ogromna reka lave iz ognjenika navzdol proti človeškim naselbinam celih 8 m visoko. Pod to gorečo plastjo je izginilo namah vse, kamor se je razlila. Reka lave se bliža morju, kamor se bo usula in razburkala valovje. Ubogo ljudstvo je rešilo le to, kar je komu trenutno prišlo pod roko, najvažnejše in najdragocenejše je sežgano ter za vedno pokopano po 8 m debelo plastjo lave.

POTNIŠKA LADJA SE POTOPILA.

V sredo, dne 14. novembra, se je zgodila ob ameriški obali nesreča, ki je zahtevala po dosedanjih podatkih 118 človeških žrtev. Potniški parnik »Vestris«, last ameriške paroplovne družbe, je zadel ob ameriški obali na pečino in se tekom par ur potopil. Ko se je zgodila nesreča in je udrla voda z vso silo v notranjost ladje, je začel parnik potom brezžičnega brzojava klicati na pomoč. Na mesto nesreče je odplulo s polno paro več ladij. Ko so dospele na označeni kraj, ni bilo o parniku in ne o ponesrečencih nobene sledi. Šele po dolgem iskanju so zadele ladje na čolne, v katerih so taval po razburkanih morskih valovih ponesrečenci. Vsega skupaj so oteli gotove smrti 220 oseb, 118 je utonilo. Med smrtnimi žrtvami so predvsem ženske in otroci. Rešeni pripovedujejo o strašnih prizorih, ki so se doigravali med potniki, ko je šlo za vstop v v morje spuščene rešilne čolne. Brila je ledeno mrzla burja, morje je bilo močno razburkano. Veliko nesrečnikov je naravnost zmrznilo, druge so odnašali iz čolnov valovi. . . . Ponesrečena ladja je bila že stara in bi se že davno ne smela uporabljati za prevoz potnikov; a Amerikanci si dovolijo tudi nevarne igre s človeškimi življenjem, ako gre za povečanje nenasitnega kapitala.

Še podgane se vojskujejo med seboj. Po Kitajskem so divjali do pred

kratkem grozni boji. Najnovejše poročilo iz kitajskega mesta Šalošija pa nam pove o grozni bitki, v katero so se zapletle dne 2. t. m. podgane. Ponoči zgoraj omenjenega dne je zbudilo prebivalstvo mesta Šalošija hreščanje ter cvilenje. Zjutraj so zagledali ljudje ob mestnem zidu na tisoče in tisoče mrtvih in ranjenih živih podgan, ki so bile doma v mestu. Nad sive podgane so se zagnale rdečkaste, ki so prišle iz puščave, so bile izredne velikosti in dobro rejele. Med rdečimi so bili komadi po 18 kg teže. Kako srditi so bili ta podgani boj, nam dokazuje dejstvo, da je pokopavalo smrdeče mrtvice na stotine delavcev cele tri dni. Mesto si je komaj oddahnilo od smrada, a prihodnji dan se je odigrala popoldne nova bitka na drugi cesti proti Kiansiaju. Podgane so bile tako razvnete, da se niso zmenile za ljudi, ki so navreli vkup, da bi opazovali boj. Klanje je trajalo dobro uro. Sive domače podgane so bile premagane in so se rešile za mestno obzidje. Na bojišču pa je ostalo zopet nešteto ranjenih in mrtvih bojnikov.

Ruski boljševiki so sneli enega od največjih zvonov. V Moskvi so začeli podirati na povelje boljševiške vlade zelo stari samostan, v katerem je do sedaj visel 16.000 kg težki zvon. Pri snemanju tega zvona se je utrgala vrv, zvon je padel in se zaril 1 meter globoko v zemljo. Ta zvon bodo uporabljali pri gledaliških prireditvah!

Čudne vremenske prikazni. Zadnje dni so divjali po Angleškem in Francoskem siloviti viharji, ki so rušili poslopja in razburkali morje s tako silovitostjo, da ladje sploh po več ur niso mogle pristati k obrežju. Krog Washingtona v Združenih državah Severne Amerike so imeli v pondeljek, dne 19. t. m., tako silovito vročino, da so padali ljudje v omedlevo. Na Španskem je nastopil nenadoma zelo občuten mrz. Po gorah je zapadel debel sneg, ki sega globoko v doline.

Izjava. Podpisana Barbara Pider, stara 64 let, iz Št. Jurija ob Taboru pri Celju, potrjujem z mojim lastnim podpisom, da sem bila bolna na raku 3,5 cm krat 2,5 cm na nosu ter da me je popolnoma ozdravil gospod Poljšak Alojzij iz Celja. Neresnica je pa, kar je izjavil g. dr. Robič ter g. dr. Černič, da bi me ne ozdravil niti ne izboljšal g. Poljšak, ker sem sedaj popolnoma zdrava. — Št. Jurij, dne 16. oktobra 1928. Barbara Pider l. r. Gornjo izjavo potrjuje županstvo Št. Jurij ob Taboru, dne 17. okt. 1928. Županov namestnik: M. Ocvirk l. r., Keršan Stefan l. r., Fr. Hanžič l. r., obč. svetovalec.

Ljutomer. Okr. zdravnik dr. Frano Čeh se ni preselil ter še zmiraj ordinira v hiši g. Al. Krainz na Glavnem trgu v Ljutomeru. Za okrajne uboge ordinira samo predpoldne, za druge tudi popoldne; v potrebi pa gre k bolnikom tudi ponoči. 1424

Zanimivosti.

Januš Golec:

Lopar.

Štajersko-hrvatska meja pri Zavrču je ravno tako nenaravna ter nerodna, kakor najnovejša severna napram Avstriji.

Štajerce in Hrvate ne razmejuje kak potok, graba ali nekaj temu podobnega, ampak visoki kamni iz viniškega apnenca, ki sa zakopani v zemljo že veliko let in to čisto brezglavo. Veliko viničarskih poslopij je polovica na štajerski, druga plat na hrvaški strani.

Usoda štajersko-hrvatske mešanice je zadela veliko Miklovo viničarijo na Lovrenčanu. Razmejivni kamen tik ob hiši kaže, da je velikonedeljski Mikl na pol štajerski ter na pol hrvaški hišni posestnik.

Miklova viničarija z lepimi sobami ter kapelico je bila svojčas last iz Varaždina pregnanih jezuitov.

Letos so obiskali tatovi parkrat dobrega ter gostoljubnega Mikla, mu odnesli precej vrednosti, a kljub ne ljubim obiskom še hrani njegova viničarija dokaj starinsko zgodovinskih znamenitosti.

V kapelici še danes mašujejo, soba ob kapelici hrani nekatere prav čedne stare oljnat slike.

Kaj vse to naštetu v primeri z loparjem, na katerega je prijatelj Mikl tako ponosen, da ga da okusiti vsakemu, ki je prvič njegov gost na Lovrenčanu.

Zgodba, izvirnost in pomen Miklovega loparja je ta-le:

Lopar je iz trdega hrastovega lesa, ki še danes ni prav nič pirav. Držaj je precej ročen, srednje dolg in drži končno okroglo ploskev, v katero je urezan križ. Mikl trdi z vso sigurnostjo, da je bil lopar veliko, veliko let samostanska last in je dosegel do danes lepo starost 300 let.

Ko prestopiš v prijateljskem razmerju prvič prag Miklove viničarije na Lovrenčanu, ti razloži hišni gospodar zgodovino in navado tristoletnega klosterskega loparja. Ko ti je znan ta izvirni običaj, se sestane takoj na licu mesta sodišče, ki ti pri sodi gotovo število batin. Delivec loparjevih trdih dobrot je navadno — prijatelj Mikl sam. Stopiti moraš najprej na štajersko plat hiše, se pripogniti in hišni gospodar te usposobi za gosta s krepkimi udarci s trdo ploskvo tristoletnega loparja. Ko si prestal inštalacijo na štajerskem, se ponovi na isti način na Hrvatskem.

Po skelečih udarcih si še le komaj eno tretjino Miklovega gosta. Prinesejo ti krožnik s soljo, kruhom, hišnim ključem in veliko čašo najboljšega vina. Čašo moraš izpiti po jedrnatih zahvali za hrastovo inštalacijo ne da bi vmes sedel.

Po končanem obredu »bilikuma« ti ponudi prijatelj spominsko knjigo, v katero moraš lastnoročno beležiti, kedaj si bil prvič bit in koliko ti je bilo odmerjenih.

Ko sem okusil temeljito rabo Miklovega loparja iz njegovih rok, sem opazil v knjigi sama imenitna imena naših največjih cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov. Ogled teh imenitnih podpisov mi je znatno lajšal bolečine na sitnem delu telesa in sem beležil korajžno v za bodočnost zgodovinske bukvice lastno inštalacijo.

Drugi dan za tem, ko je potrdil Mikl mene z loparjem za svojega prijatelja, se je zbrala pod gostoljubno streho njegove hiše večja družba že njegovih večkratnih odličnih gostov.

Pri pregledu spominske knjige so ugotovili gospodje, da Mikl sam do tedaj niti ustoličen ni na to posest po udarcih z zgodovinskim loparjem.

Ustoličenje je prestal s 50 udarci in to radi štajersko-hrvatske meje na vsaki strani s 25. Žalibog, da je bil inštalator monsignor Vreže, ki je za vse drugo prvovrsten mož, za rabo 300letnega klosterskega loparja, na katerem je urezan križ, pa ni!

Beležil sem izvirnost in posebnost Miklovega loparja radi tega, ker mi je bil do tedaj prvi sprejem gosta s hrastovim loparjem nekaj povsem novega ter izvirnega, kar sem doživel pri prijatelju Miklu prvič!

*

Januš Golec:

Haloški klopotel.

V otroških letih so mi udarili prvič na uho udarci klopotea. Sosedov Franček je prinesel od nekod stare repotuljo in jo pritrdil za kolec na vrh visoke hruške. Kolikokrat sem ga prosil, naj bi mi prodal klopotec, a je bil sam preveč zaljubljen v ta nepoznati instrument v krajih ob Sotli. Še le tedaj, ko mu je polomil vihar bate, mi je odstopil proti odškodnini obe vetrnici.

Dolgo sem prosil domačega mizarja Zagorca Cerajo plemenitega Ceriča, predno mi je izgotovil klopotec na štiri bate, ki so udarjali po stari kosi. Praznik je bil zame, ko je odnesel stari Hrvat na lipo klopotec, ki je udarjal pri vsakem pišu svoj: bim, bim, bim . . . in se sukal kakor vojak na vežbališču. Na ograji krog vodnjaka sem presedel ure in ure in poslušal udarce klopotea, ki je klopotal na naši lipi edini v celi Sotelski dolini.

Koliko bridkih solz sem potočil, ko mi je razodela stara dekla Roza zjutraj na postelji, da mi je nekdo ukra del v noči mojega prijatelja z lipe. Tepen sem bil, ker sem žaloval preveč za razposajeno regljačo, ki je že presedala vsem domačim in najbolj pa stari materi. Mizar Ceraja mi ni smel ustvariti novega veselja, moral sem pozabiti na klopotečo, za me tolikanj mikavno ter privlačno godbo.

Kakor že omenjeno, vinorodni kraji po Sotelski dolini ne poznajo klo-